

סַאֲלַח שַׁבְּתִי

Sallah' Shabati

במשך עשרות שנים, כתב אפריים קישון יצירות מצחיקות שעוסקות בנושאים רציניים (סאטירה). הוא נחשב ליוצר מצליח בכל העולם. אפריים קישון כתב על בעיות חברתיות, על פקידים לא מוצלחים, על עולים חדשים וקשיי הקליטה שלהם ועוד.

אחת הסאטירות החשובות שכתב היא: "סאלח שבתי". סיפור זה הפך לסרט ואף להצגה מצליחה.

סלאח שבתי הוא עולה חדש, שמגיע לישראל לאחר הקמת המדינה. הוא מנסה לקבל עבודה, אך הוא לא כל-כך מצליח. סאלח, שמגיע ממרוקו, מנסה להתיידד עם עולים חדשים שמגיעים מאירופה. התרבות של שתי העליות שונה, אך בכל זאת הם מצליחים להסתדר.

מול העולים, נמצאים הישראלים. קישון מתאר את הקיבוץ של אז. גם הקיבוצניקים מוצגים בצורה מצחיקה, אבל כואבת. הם לא מבינים את התרבות של העולים החדשים, הם מזלזלים בהם ומנצלים אותם.

סאלח שבתי לומד גם על הדמוקרטיה של מדינת ישראל הצעירה. המפלגות השונות מנסות "לקנות" את הקול שלו. הוא מוצא פתרון ומצביע לכל המפלגות ביחד.

בסופו של הסיפור, סאלח שבתי הופך למנהיג, שמתגבר על כל הבעיות.

עולים רבים ראו את הסרט על "סאלח שבתי". הם סיפרו שהסרט עזר להם להבין מה שקורה בארץ. "סאלח שבתי" הוא עוד סימן לכך, שאפריים קישון, שדיבר עברית במבטא הונגרי והיה בעצמו עולה חדש, הבין את החברה הישראלית טוב מאוד. הסיפורים של קישון ימשיכו ללוות אותנו שנים רבות לאחר מותו.

סַאֲלַח שַׁבָּתִי.

Sallah' Shabati

בְּמִשְׁךָ עֲשֵׂרוֹת שָׁנִים, כָּתַב אֲפָרִים קִישׁוֹן
יְצִירוֹת מְצַחֵיקוֹת שְׁעוֹסְקוֹת בְּנוֹשְׂאִים
רְצִינָיִים (סְטִירָה). הוּא נֶחֱשֵׁב לְיוֹצֵר מְצַלִּיחַ
בְּכָל הָעוֹלָם. אֲפָרִים קִישׁוֹן כָּתַב עַל בְּעִיּוֹת
חֲבָרְתִּיּוֹת, עַל פְּקִידִים לֹא מְצַלְחִים, עַל
עוֹלָיִם חֲדָשִׁים וְקִשְׂיֵי הַקְּלִיטָה שְׁלָהֶם וְעוֹד.

אַחַת הַסְּטִירוֹת הַחֲשׁוּבוֹת שֶׁכָּתַב הִיא:
"סַאֲלַח שַׁבָּתִי". סִפּוֹר זֶה הֵפֵךְ לְסִרְט וְאֵף
לְהַצָּגָה מְצַלִּיחָה.

סַאֲלַח שַׁבָּתִי הוּא עוֹלָה חֲדָשׁ, שֶׁמִּגִּיעַ
לְיִשְׂרָאֵל לְאַחַר הַקָּמַת הַמְּדִינָה. הוּא מְנַסֶּה
לְקַבֵּל עֲבוֹדָה, אֲךָ הוּא לֹא כָּל-כָּךְ מְצַלִּיחַ.
סַאֲלַח, שֶׁמִּגִּיעַ מְפָרוֹקוֹ, מְנַסֶּה לְהִתִּידֵד עִם
עוֹלָיִם חֲדָשִׁים שֶׁמִּגִּיעִים מֵאִירוֹפָּה. הַתְּרַבּוֹת
שֶׁל שְׁתֵּי הָעֲלִיּוֹת שׁוֹנָה, אֲךָ בְּכָל זֹאת הֵם
מְצַלִּיחִים לְהִסְתַּדֵּר.

מוֹל הָעוֹלָיִם, נִמְצָאִים הַיִּשְׂרָאֵלִים. קִישׁוֹן
מְתַאָּר אֶת הַקְּבוּץ שֶׁל אָז. גַּם הַקְּבוּצָנִיקִים

מִצָּגִים בְּצוּרָה מִצְחִיקָה, אָבֵל כּוֹאֵבֶת. הֵם לֹא
מְבִינִים אֶת הַתְּרֻבּוֹת שֶׁל הָעוֹלָיִם הַחֲדָשִׁים,
הֵם מְזַלְזְלִים בָּהֶם וּמְנַצְּלִים אוֹתָם.
סֵאלַח שִׁבְתִּי לוֹמֵד גַּם עַל הַדְּמוּקְרָטִיָּה שֶׁל
מְדִינַת יִשְׂרָאֵל הַצְּעִירָה. הַמְּפֹלְגוֹת הַשּׁוֹנוֹת
מִנְסוֹת "לְקִנּוֹת" אֶת הַקּוֹל שְׁלוֹ. הוּא מוֹצֵא
פְּתוּרֵן וּמִצְבִּיעַ לְכָל הַמְּפֹלְגוֹת בְּיַחַד.
בְּסוּפּוֹ שֶׁל הַסְּפּוֹר, סֵאלַח שִׁבְתִּי הוֹפֵךְ
לְמִנְהִיג, שְׂמַתְגַּבֵּר עַל כָּל הַבְּעִיּוֹת.
עוֹלָיִם רַבִּים רָאוּ אֶת הַסֵּרֵט עַל "סֵאלַח
שִׁבְתִּי". הֵם סִפְרוּ שֶׁהַסֵּרֵט עָזַר לָהֶם לְהִבִּין
מַה שֶׁקוֹרָה בְּאֶרֶץ. "סֵאלַח שִׁבְתִּי" הוּא עוֹד
סִימָן לְכָךְ, שְׂאֵפְרִים קִישׁוֹן, שְׂדֵבֵר עֵבְרִית
בְּמִבְטָא הוֹנְגָרִי וְהִיא בְּעֵצְמוֹ עוֹלָה חֲדָשׁ,
הִבִּין אֶת הַחֲבָרָה הַיִּשְׂרָאֵלִית טוֹב מְאֹד.
הַסְּפּוֹרִים שֶׁל קִישׁוֹן יִמְשִׁיכוּ לְלוֹת אוֹתָנוּ
שָׁנִים רַבּוֹת לְאַחַר מוֹתוֹ.

Vocabulaire du texte

אוֹצֵר מְלִים – סֵאלַח שִׁבְתִּי.

pendant	בְּמִשְׁךְ
dizaines	עֶשְׂרוֹת
oeuvres (littéraires, musicales)	יְצִירָה, יְצִירוֹת
drôle	מְצַחֵיק, מְצַחֵיקָה
traite de	עוֹסֵק
sujet(s)	נוֹשֵׂא, נוֹשְׂאִים
sérieux	רְצִינִי, רְצִינִיִּים
est considéré	נֶחְשָׁב, לְהֶחְשֵׁב
créateur	יוֹצֵר
à succès	מְצַלֵּיחַ
problèmes(s)	בְּעָיָה, בְּעָיוֹת
social	חִבְרָתִי
employé, fonctionnaire	פְּקִיד, פְּקִידִים
brillant	מְצַלָּח
difficultés d'intégration	קְשֵׁי הֶקְלִיטָה
est devenu, devenir	הִפָּךְ ל..., לְהִפָּךְ ל...
film	סֵרֵט
pièce de théâtre	הִצְגָּה
réussi, réussir à	מְצַלֵּיחַ, מְצַלֵּיחָה, לְהִצְלִיחַ ל...
arriver	מְגִיעַ, מְגִיעִים, לְהִגִּיעַ
création de l'état	הַקְּמַת הַמְּדִינָה
essayer	מְנַסֶּה, לְנַסּוֹת

recevoir, obtenir	לְקַבֵּל
se lier d'amitié avec	לְהִתְיַדֵד עִם
culture	תְּרַבּוּת
différent	שׁוֹנָה, שׁוֹנָה, שׁוֹנִים, שׁוֹנוֹת
se débrouiller, s'arranger	לְהִסְתַּדֵּר
se trouve	נִמְצָא, נִמְצָאִים, לְהִמָּצֵא
sont présentés	מְצַגִּים
manière	צוּרָה
cruel, dur, qui fait mal	כּוֹאֵב, כּוֹאֶבֶת
négliger, mépriser	מְזַלְזֵל, מְזַלְזָלִים, לְזַלְזֵל
profiter	מְנַצֵּל, מְנַצְּלִים, לְנַצֵּל
parti politique	מְפָלְגָה, מְפָלְגוֹת
voix	קוֹל, קוֹלוֹת
solution	פְּתוּרָן
voter	מְצַבִּיעַ, לְהַצְבִּיעַ
leader	מְנַהִיג
surmonter	מְתַגַּבֵּר, לְהִתְגַּבֵּר עַל
avoir lieu, se passer	קוֹרָה, לְקַרֹת
signe	סִמְנָן, סִמְנִים
accent	מְבֻטָּא
continuer	יְמַשִּׁיכוּ, לְהַמְשִׁיךְ
accompagner	לְלוֹוֹת

שאלות – סאלח שבתי.

1. מי הָיָה אָפְרַיִם קִישׁוֹן ?

---

2. מָהוּ נוֹשֵׂא הַסֵּרֵט : "סלאח שבתי" ?

---

3. לָמָּה סלאח לֹא מִצְלִיחַ לְקַבֵּל עֲבוּדָה ?

---

4. אֵת מִי הוּא פּוֹגֵשׁ בַּמַּעֲבָרָה ?

---

5. אֵיךְ חַיִּים חֲבָרֵי הַקְּבוּץ ?

---

6. לָמָּה סלאח מִצְבִּיעַ לְכָל הַמַּפְלָגוֹת ?

---

7. מה סלאח ומשפחתו רוצים לקבל ?

---

8. איך סלאח מצליח להתגבר על כל הבעיות ?

---

9. במה הסרט הזה עזר לעולים החדשים להכיר את החברה הישראלית ?

---

10. מה רצה אפרים קישון להראות לצופים בסרט שלו ?

---

11. ראית (ראית) את הסרט ?

- כן, ראיתי אותו, במסגרת בית הספר.

12. איך התרשמת (התרשמת) ממנו ?

- זה סרט מצלח מצוי, שמראה את קשיי הקליטה של האלים החזשים וההזאים התרבותיים בין אלי ארצות זרה לבין אלי ארצות אירופה.